

Ljudevit Modec **IZBOR IZ DJELA**

priredile Martina Valec-Rebić
i Danijela Zagorec

Ogranak Matice hrvatske u Križevcima,
Križevci, 2024., 320 str.

Ljudevita Modeca (1844. – 1897.), pedagoga iznimne važnosti, a nepravedno zapostavljenog i zaboravljenog, iz ropotarnice prošlosti izvukle su križevačke osnovnoškolske profesorice hrvatskoga jezika i književnosti Martina Valec-Rebić i Danijela Zagorec. Učinile su to tako što su uz 180. godišnjicu Modecova rođenja, uz pomoć Hrvatskoga školskog muzeja i Ogranaka Matice hrvatske u Križevcima, priredile i objavile knjigu s najvažnijim Modecovim tekstovima koje je on ispisao u određenim prilikama tijekom svoga profesionalnog djelovanja. Jest da križevačka osnovna škola u kojoj priređivačice djeluju nose Modecovo ime, zato što je u Križevcima sredinom 19. stoljeća rođen, a i da je tijekom prošlosti bilo nekoliko istaknutijih spomena Modecova imena uz jubileje, no tek je ovom knjigom ispravljeno ono što je historiografija dosad propustila: prikupiti, urediti, na jednom mjestu objaviti, analizirati i valorizirati Modecovo djelovanje. Taj je iznimno važan pedagog nestor hrvatske metodike i istaknuti domoljub bio rođeni Križevčanin, praški student i zagrebački učitelj. Djelovao je kao učitelj kaptolske škole i ravnatelj zagrebačke preparandije, bio je suosnivač Hrvatskoga pedagoško-književnog zbora, dugogodišnji urednik pedagoškog časopisa „Napredak“, gradio je Hrvatski učiteljski dom, osnovao učiteljsku zadругu, pisao je udžbenike i priručnike za učitelje, bio je zapaženi govornik na učiteljskim stručnim skupovima, još se prije 150 godina zalagao za to da svećnici poučavaju religiju u školama i za fizičko nekažnjavanje učenika, poticao je

razmjenu studenata iz drugih zemalja i time bio preteča današnjega Erazmusa. Kao važan pripadnik društvene zajednice pokopan je u Aleji velikana na zagrebačkom Mirogoju.

O tim i mnogim drugim Modecovim aktivnostima detaljno se iščitava iz uzorno oblikovane knjige koju su priređivačice same osmislile, uredile, lektorirale i grafički dizajnirale te korigirale. Valorizaciji je pridonio povjesničar i publicist Nevio Šetić koji je u oduljem pogovoru unaslovljenom „Ljudevit Modec i modernizacija hrvatskog školstva“ uputio na ključne Modecove doprinose.

Priređivačice su Modecove tekstove razvrstale na članke te knjige i priručnike. Članke su razgranale na pedagoške i metodičke, književne i publicističke te na polemičke tekstove. Iz objavljene građe dade se zaključiti da je Modec bio uistinu marljiv pedagog. Iza sebe je ostavio mnoge tekstove veoma raznolikog sadržaja i iz različitih područja. Iz njih se iščitava njegova potpuna posvećenost napretku hratskoga školstva. U člancima je, primjerice, pisao o crtanju u pučkoj školi, o pedagogiji kao znanosti, opisivao je običaje paljenja krijesova tzv. vuzmica, predstavio je Newtona i zakon o gravitaciji, prikazivao školstvo iz više europskih zemalja, čak i ručni rad u francuskim školama. U polemičkim se člancima zauzimo za modernizaciju škola, a iza sebe je u tom smislu ostavio više od 10 knjiga i priručnika.

Knjiga „Izbor iz djela“ Ljudevita Modeca donosi i Modecov ljetopis, njegovu bibliografiju, desetak zabilježenih mišljenja istaknutih Modecovih suvremenika o njegovu radu te tri rukopisna teksta u dodatku. Tvrdo ukoričeno izdanje opremljeno je popisom važnije literature o Modecu, likovnim priložima, rječnikom arhaizama i kazalom imena.

doc. dr. sc. Tanja Baran